

לעילוי נשמת

אאמו"ר הגאון רבי דב בן רבי זלמן זללה"ה

נלב"ע כב שבט תשפ"ד

אמי מורתי הצדקנית מרת שיינא בת רבי ישראל שלום ע"ה

נלב"ע יד סיון תשע"א

פרשת דברים תשפ"ה
שנה ט"ו

גליון תר"ז - 607

דברי ישר

לקוטים, מוסרים ופרפראות בפשט ובדרש
בפרשת השבוע ובעניניא דיומא

בהוצאת מכון דברי ישר

בית ישר

בגללכם!

גם ב' התאנף ה' בגללכם א, לו

יש לבאר הקשר בין חטאם במרגלים וענשם ואי כניסת משה לארץ שכורכם יחד כענין אחד.

הרמב"ן ביאר שמשה אומר להם הנה חטאתכם אשר עשיתם בעת ההיא במרגלים מנעו מכם הארץ הטובה, ועוד הוספתם לחטוא בפעם אחרת עד שמנעתם גם אותי מלעבור.

קשר הדברים הוא אי הכניסה לארץ, שלהם בגלל שהם חטאו במרגלים ושהוא לא נכנס גם בגלל חטאם שהוסיפו לחטוא במי מריבה.

חטאם במי מריבה מתפרש בב' אופנים, בגלל שכל הדבר אירע בגלל מריבתם, ומפני שסיבת ענשו של משה בגלל שהיה זה בתוך בני ישראל שלא נתקדש הכבוד לעיניהם.

הספורנו מבאר כי על ידי מי מריבה נסתבב שמשה לא יכנס לארץ, כדי שיוכל להתקיים בהם העונש שנענשו בחטא המרגלים, שתהיה להם בכיה לדורות.

כדבריו כתב **האור החיים הקד'** ביתר פירוט וזה מלשוננו: והנכון הוא על פי דבריהם ז"ל שאמרו במד"ר טז כ בפסוק וַיִּכְבּוּ הָעָם בְּלִילָהּ הַהוּא במדבר יד א, קבעו בכיה לדורות, כי ליל ט' באב היתה שבו נחרב הבית ואמרו עוד שאם היה נכנס משה לארץ והיה בונה בית המקדש לא היה הבית נחרב, שאין אומה ולשון נוגעת בו.

ואמרו עוד (מדרש שוחר טוב עט) בפסוק מִזְמוֹר לְאַסָּף אֶל־לְהִים בָּאוּ גֹיִם וגו', ושאלו שהיה לו לומר קינה ולא מזמור, אלא על שהשליך חמתו על עצים ואבנים.

מעתה, אם היה נכנס משה לארץ והיה בונה בית המקדש, ולהשליך חמתו עליו לא אפשר כנזכר, ויחר אף ה' בשונאי ישראל והיה כליונם במקום חורבן הבית, לזה גזר ה' בגזרת המרגלים גם על משה שימות במדבר והוא אומרו **גם ב' התאנף ה' בגללכם**, פירוש בגלגול דברים שלכם, כי אם לא היה עון המרגלים והיו נכנסים, אפשר שהיה נכנס משה עמהם.

אם היה מצב כזה שמשה יכול להכנס לארץ בלא חטא המרגלים, ומשה היה בונה בית המקדש ולא היה נחרב, אבל גם לא היו מרשיעים בארץ אלא עומדים בצדקם בארץ ולא היו נצרכים לעונש, אבל בגלל עון מרגלים גברה יד רשעה וידע ה' כי לא יעמדו בצדק אחרי שיכנסו לארץ.

מתבאר מדבריו כי העונש של בכיה לדורות אינו עונש שהקב"ה העניש, אלא מציאות זו שגברה יד רשעה בעולם

בגלל עוון המרגלים גררה שלא ישארו צדיקים בהיותם בארץ וממילא יחרב בית המקדש וממילא תהיה בכיה לדורות.

עוד אומר **האור החיים הקד'** שאם משה היה מקדש שמו יתברך, היו ישראל חוזרים לטהרתם שהיו בו קודם חטא המרגלים, באמצעות קידוש ה' הגדול, והיה ה' מתיר שבועת משה, והיה נכנס לארץ ובונה בית המקדש מכון לשבתו עולמים ולא היו מרשיעים בארץ כלל כי היתה יד רשעה היתה נגדעת.

הכלי יקר מפרש כי הא בהא תליא.

כי על ידי גזירת המרגלים נתעכבו במדבר מ' שנה ובתוך זה הגיע זמנה של מרים למות, ועל ידי זה פסק הבאר במיתתה וחסרו להם המים ונתגלגל ענין מי מריבה מתוך כד.

ואילו לא חטאו המרגלים היו נכנסים לארץ מיד עם מרים ולא היה משה בא לכלל עונש זה.

נצחון בארץ ישראל רק בעשיית רצון ה'

וּסַפַּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לְבִי יְהִי וּבְנִיכֶם אֲשֶׁר

לֹא יָדְעוּ הַיּוֹם טוֹב וְרַע הִמָּה יָבֹאוּ שָׁמָּה וְלָהֶם

אֲתַנְּנָה וְהֵם יִירָשׁוּהָ א, לוט

כתב **השפתי כהן**: 'פירש הגאון ז"ל לא ידעו טוב ורע מענין המלחמה'.

כוונתו לומר שלפי שאמרו שעל ידי המלחמה שילחמו עם הכנענים יכנסו לארץ, לזה הוזה אותם לטף, לומר: כמו שהטף אין להם כח להלחם ואינם יודעים מעניני המלחמה, והם אלו אשר יבואו שמה ולהם אתננה והם יירשוה. ע"כ.

מלמדתנו התורה, כי לא המלחמה הטבעית היא זו שכובשת את הארץ, אלא רק רצון השם, אם יעשו את רצון ה' אין צורך בצבא, אין צורך בלוחמים, אלא אפילו טף שאין להם ידע וכח להילחם יכבשו את הארץ. להם - שאין להם כח וידיעת המלחמה הם ירשוה, ללא מלחמה ללא נשק.

רק עשיית רצונו יתברך מנצחת את המלחמות, אם ישנם, כל מי שחושב אחרת מכך הרי הוא כמו **המעפילים** שחשבו שבכוחם הטבעי לכבוש את הארץ.

הרוצה לזכות בארץ ישראל חייב להשיב אל ליבו כי לא בחיל ולא בכח יגיע הדבר, אלא רק ברוח השם, לימוד התורה, קיום התורה, החזקת התורה, שמירת המצוות בלי שום שינוי וקולא, ושמירת קדושת הארץ. כל מחשבה על אפשרות אחרת, נוגדת את דרך התורה.

הא בהא תליא

בשנת תשע"ד בימים אלו של תמוז - אב, חוותה ארץ ישראל עוד תקופה של מלחמה שנמשכה 50 יום כשקדמה למלחמה הסתה נוראה נגד מעמידי העולם בני הישיבות ואברכי הכוללים וכל שומרי גחלת היהדות האמיתיים בעלי בתים כלמדנים על "עוונם הנורא" שאינם רוצים לסייע בדבר עבירה אלא להמשיך בדרך התורה המסורה לנו ממעמד הר סיני דרך מוסרי התורה שבכל דור ודור, והמלחמה הזאת היתה תוך כדי שתיקה ורח"ל אף תמיכה מאחורי הקלעים של כאלו הפוסחים על שתי הסעיפים והיו שותפים סמויים וגלויים במלחמה הנוראה הזאת נגד כרם בית השם.

צריך היה להיות עיוור כדי לא לראות את הקשר בין המלחמה בחרדים לדבר ה' (לא המתקראים כך, אלא החיים כך) לבין סכנת המלחמה שפרצה וסיכנה את יושבי ארץ הקודש והיהודים שבל מדינה ומדינה. "בסיומה" של אותה מלחמה הכריזו הכופרים אנשי הכוחי ועוצם ידי ואלו שנשתתפו עמהם על הנצחון הגדול ועל חיסול יכולות האויבים....

והנה לא חלף עשור, ומאז מזה כשנתיים ארץ ישראל ויושביה נהיו למטרה לחצים ממזרח וממערב מצפון ומדרום והיהודים בכל העולם כולו כבר אינם בטוחים כבעבר ונהפכו כולם ל"חרדים", עדיין לא חרדים לדבר ה' אלא לנפגעי חרדה מחמת המציקים.

ובמקום להתעורר על מה ולמה באה אלינו הצרה הזאת, הפכו את המלחמה והכשלונות שלהם לכלי ניגוח בהטפת ארס נגד החרדים לדבר ה', כאשר הם נעזרים ונתמכים באינשי דלא מעלי העוטים עצמם בלבוש מלכות ומכנים עצמם בשקר "חרדים".

ועוד יצאנו מרעה אל רעה, כי אלו המהללים את הכוחי ועצם ידי ואומרים אך מקרה הוא, זכו להיות מהוללים בפי אלו שהיו אמורים להלל את המגינים האמיתיים על העם והעולם, והפכו כנור לנכור, וכדי לכסות ערוות אהדתם למחללי קודש, עטפו דבריהם עם מעט "אהדה" ללומדי התורה, ובמקום לעזוק ולהרעיש עולם ומלואו על בלע רשע את הצדיק, מחניפים דבריהם, מאמריהם, מכתביהם ומעשיהם לרשעים והותירו את החרדים לדבר ה' להיות מוכים וחבולים בגופם ובממונם היל"ת.

באותם הימים בעיצומם של ימי הפחד והאימה נכתב המאמר המצורף בזה שמטרתו היתה להאדיר חזרה את כבודם של שומרי הגחלת החרדים לדבר ה' ושומר מכל משמר מהכנס הרוחות הרעות והדעות הכוזבות של הפשרנים שמכנים עצמם חרדים ודומיהם, והנני חוזר ומדפיסו, אולי ילמדו לקח ולא יחזרו שוב על משוגתם כאז כעתה ובא לציון גואל.

לקים בְּנו חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל.

הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם. ותלמידיהם ותלמידותיהם

תלמידיהם

אמר המלקט: עם ישראל נמצא זה זמן רב בצרה ובצוקה, מצד אחד אויבים "אח"זרים קמים על לומדי התורה בדרכים שונות ובעלילות משונות, זה זמן לא קט אשר מסביב עולם התורה מתקיים הכתוב **כְּרוּ לִי זִידִים שִׁיחוֹת אֲשֶׁר לֹא כְתוּרָתְךָ** (תהלים קיט, פה), האחד כורה וחופר למוטט את החזקת התורה, ואחרים חופרים בורות ושיחות ומנהרות להפקיע את הלומדים מבתי המדרשות והיכלי הישיבות, זדים גלויים במדי זדים, וזדים הנסתרים תחת מדי בני ישיבה, הצד השווה שבהן שדרכם לילך ולהזיק.

מצד אחר, קמים אויבים אכזרים מתוך שיחות לכלות חייהם וכלי משחיתם על יושבי הארץ, וגם הם כלולים ב"הצד השווה שדרכן לילך ולהזיק".

מחוץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב וּמִתְּדָרִים אֵימָה - מבית ומחוץ - שתי חזיתות של מלחמה ועל שניהם שנינו "ושמירתן עליך".

אם אנו רואים שמתרגשים עלינו אויבים שונים, מוטלת החובה עלינו להישמר מהם, כשם שכל בר דעת נכנס למקום המוגן בעת סכנה גשמית, כך, ויותר מכך החובה על כל בר דעת להגן על עצמו ועל משפחתו מפני הסכנות והאויבים הרוחניים, להרחיק ולהתריע מכל "חפץ חשוד רוחני", להזדרז להגיע ל"מרחב מוגן" מיד כשיש חשש כלשהוא מאויב ומפגע ברוחניות, להגיף את חלונות ההדף ואת דלת הבטחון, להמתין עד יעבור זעם, **כְּנֹאמַר לָךְ עָמִי בֹא בַחֲדָרֶיךָ וְסֹגֵר דְלֶתֶיךָ בַּעֲדָךְ חֲבִי כְּמַעֲט רָגַע עַד יַעֲבוֹר זָעַם** (ישעיהו כו, כ) ופירש רש"י "לך עמי בא בחדריך - בבתי כנסיות ובבתי מדרשות", לסגור את הדלתות שלא תיכנס שום רוח ואוירה רעה לבית המדרש, עד יעבור זעם, ואז יגלה הקב"ה עלינו.

בפסוקים שגליון זה עוסק אנו רואים כיצד התורה חוזרת שוב ושוב על יסוד אחד, המלחמה האמיתית היא לעשות את רצון השם בלי כחל ושרק, כל שינוי או סטיה מדרך התורה מוציא את האמורי להכות.

אם יש ח"ו רפיון אפילו קל שבקלים בלימוד וקיום התורה והמצוות, מיד מצליח 'האמורי' הרוחני והגשמי להתעורר ולהזיק, ושמירתו עלינו, להגביר חילים לתורה ומצוות, רק כך ננצח במלחמות העומדים עלינו לכלותינו מבית ומחוץ.

יחד עם ההכרה וההודיה על הניסים הנסתרים והגלויים שמתחוללים בארצנו, הן הנס של קיום עולם התורה והן הנס הגשמי, חשוב לדעת ולזכור: בשני ובחמישי בעת גלילת הספר תורה, עוד קודם שאומרים "אחינו כל בית ישראל" מבקשים את הבקשה הזאת: **יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵינוּ שְׂבִשְׁמִים לְקִים בְּנו חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל. הֵם וְנִשְׁיָהֶם וּבְנֵיהֶם וּבָנוֹתֵיהֶם. וְתִלְמִידֵיהֶם וְתִלְמִידוֹתֵיהֶם. בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם. וְנֹאמַר אָמֵן:** רק אחרי שמבקשים על לומדי התורה, ממשיכים הלאה, כי הם חיינו ואורך ימינו - רק התורה ולומדיה מגינים על העולם ויושביו. תוך זכות התורה אפשר לבקש על כל השאר.